

гарската държава, която също както и първата почивала на териториално-национална основа, а само се различавала по външната си форма.

§ 16.

Външна форма на българската държава.

Основанието, както и понататъшното развитие и разпространение на старата българска държава, ставало възъ основа на държавно-правните понятия на българите, а не споредъ нѣкои опредѣлени правни правила. Затова нейната външна форма не може точно да се подведе подъ нѣкоя отъ извѣстните на сегашната държавна наука теории и учения за външните форми на държавите. Но въпрѣки това и старата българска държава имала своя външна форма и дори различна въ двата ѝ политически самостоятелни периода. Българската държава се разпростирила главно чрѣзъ обединението на словѣнските области, които подъ върховната държавна власть на българските владѣтели имали пълно автономно и самостоятелно държавно управление и непосрѣдствено се управлявали отъ мѣстните князе и жупани. Въ случай на война и военни походи самостоятелните словѣнски области били длъжни да даватъ на българските владѣтели военна помощъ, а нѣкои отъ тѣхъ, ако не и всички плащали и данъкъ. Българското централно държавно управление, за да може да ги държи привързани къмъ българската държава, въ всѣка отъ тѣхъ назначавало свои довѣрени войводи, които обикновенно съ своята дружина живѣяли въ централния областенъ градъ. Такива били Боритаканъ въ Бѣлградъ, Добета въ областта Кутмичевица, Таврадинъ и Дристъръ въ Струмската областъ и други.¹¹² Съставената отъ разните словѣнски

¹¹² Theoph. Bulg. Arch. IV, 1221, 1225, 205, 213.